

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z powództwa A. Ć.
przeciwko [...] Szkole [...] w W.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 13 lutego 2019 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w G.
z dnia 15 września 2017 r., sygn. akt VII Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy w G. zasądził od pozwanej [...] Szkoły [...] w W. na rzecz powoda A. Ć. kwotę 8.575,77 zł tytułem odszkodowania za nieuzasadnione rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem (pkt I), oddalając powództwo w pozostałym zakresie (pkt II) i orzekając o kosztach procesu (pkt III i IV).

Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z dnia 15 września 2017 r., rozpoznając apelację powoda, odrzucił ją co do pkt IV i oddalił w pozostałym zakresie.

Sądy zgodnie ustaliły, że powód był pracownikiem pozwanej szkoły, zatrudnionym na stanowisku nauczyciela fortepianu dodatkowego i akompaniamentu. Praca powoda była uzależniona od planu nauczycieli nauki gry

na instrumencie podstawowym. Powód współpracował z około 70 osobami i w 2015 r. jego dokonania zostały ocenione jako wyróżniające się. Natomiast na początku roku szkolnego 2015/2016 został wezwany przez dyrektora szkoły w związku z tym, że wykrzykiwał na korytarzu słowa „hańba, skandal”. Powód wyjaśnił, że ma to związek z zaniechaniem wypłaty wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe w roku szkolnym 2013/2014, mimo takiej obietnicy na radzie pedagogicznej. Dyrektor wyjaśniła ten wątek i stwierdziła, że z protokołów rady nie wynika przyrzeczenie wypłaty wynagrodzenia. Powód wielokrotnie powtarzał swoje żądanie, wypowiadając je emocjonalnie. Nadto negatywnie oceniał wartość zakupionego fortepianu. W rezultacie zachowań powoda dwóch nauczycieli zwróciło się o zmianę akompaniatora dla swoich uczniów z uwagi na pogarszającą się współpracę. Z tym samym wnioskiem wystąpiła część rodziców uczniów. W roku szkolnym 2015/2016 powód korzystał ze zwolnień lekarskich, które przypadły na okresy poprzedzające wyjazdy na konkursy. Z tego względu doszło do zmian w planie nauczania.

Sądy ustaliły także, że organizacja związkowa zwróciła się do wizytatora Centrum Edukacji Artystycznej o pomoc w rozwiązaniu konfliktu między grupą nauczycieli a dyrekcją. W dniu 17 maja 2016 r. dyrektor pozwanej jednostki wprowadził kryteria zwolnienia nauczycieli, a następnie wręczył powodowi oświadczenie woli o rozwiązaniu umowy o pracę z racji zmiany planu nauczania i braku możliwości dalszego zatrudnienia (art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela).

Przystępując do oceny prawnej sporu, Sąd pierwszej instancji wskazał, że wypowiedzenie nie było skonkretyzowane, skoro nie wskazano na czym faktycznie ma polegać zmiana planu nauczania. Dodatkowo wypowiedzenie nie zawierało kryteriów wyboru powoda do zwolnienia. Niemniej z uwagi na treść art. 45 § 2 k.p. Sąd Rejonowy uznał za niecelowe z racji konfliktu z dyrekcją i częścią kadry pedagogicznej. Konflikt nie dotyczył okresu związanego z wypowiedzeniem umowy o pracę, a jego przebieg wyrażał się gwałtownymi reakcjami powoda, co miało wpływ na funkcjonowanie placówki. W ocenie Sądu pierwszej instancji, ten konflikt ma charakter stały, bowiem już w toku procesu powód zapowiadał wszczynanie postępowań dyscyplinarnych wobec niektórych nauczycieli.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji odnośnie do

prawidłowej wykładni art. 45 § 2 k.p. Zauważył przy tym, że judykatura aprobuje przedmiotowe wnioskowanie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lipca 1999 r., I PKN 110/99, OSNAPiUS 2000 nr 21, poz. 780). Dodatkowo Sąd Okręgowy podniósł, że aktualnie powód pozostaje w zatrudnieniu i z przedłożonej opinii wynika, iż jest lubianym pracownikiem.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy oddalił apelację powoda z mocy art. 385 k.p.c.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego złożył pełnomocnik powoda, zaskarżając wyrok w całości, zarzucając naruszenie prawa materialnego (art. 20 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 Karty Nauczyciela oraz art. 45 § 1 i 2 k.p. w związku z art. 8 k.p.) i prawa procesowego (art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 328 § 2 k.p.c.).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stwierdził, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, a mianowicie czy sąd może oddalić powództwo o przywrócenie do pracy nauczyciela zwolnionego z mocy art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela wobec braku jakichkolwiek podstaw do rozwiązania umowy o pracę, przy zastosowaniu klauzuli z art. 45 § 2 k.p. w sytuacji, gdy jedynym kryterium okazał się konflikt z dyrekcją i częścią szkoły.

W ocenie skarżącego, takie rozwiązanie jest niedopuszczalne, co potwierdza wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2001 r., I PKN 627/00, a do tego wnioskowanie Sądu Okręgowego jest sprzeczne z logiką. Powstaje więc jeszcze kwestia, na jakiej podstawie w sprawie ma zastosowanie art. 45 § 2 k.p., skoro art. 20 Karty Nauczyciela jest przepisem samodzielnym.

Sąd Najwyższy, zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji

skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Zakres rozpoznania wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wyznaczył pełnomocnik powoda, wskazując na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne. W takim wypadku należy wykazać, że chodzi o zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W orzecznictwie ugruntował się pogląd, zgodnie z którym skarżący, powołując się na wystąpienie w sprawie zagadnienia prawnego, powinien je sformułować, wskazać przepisy prawne, na tle stosowania których ono się wyłoniło, podać argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen, a nadto wykazać, że jego rozwiązanie jest istotne nie tylko w rozpoznawanej sprawie, ale także dla praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151). Powyższych postulatów skarga nie realizuje w sposób łączny. Przede wszystkim przedstawiane zagadnienie pomija bogato zilustrowane, przez Sąd Okręgowy, orzecznictwo Sądu Najwyższego. Z przytoczonych judykatów wyłania się obraz wskazujący na mechanizm aktywujący możliwość rozstrzygnięcia alternatywnego do żądania pracownika. Oznacza to, że dany problem był już w orzecznictwie rozstrzygany, a tym samym aspekt „nowości” zaciera się. Idąc dalej, skarżący zupełnie ignoruje treść art. 91c ust. 1 Karty Nauczyciela, zgodnie z którym w zakresie spraw wynikających ze stosunku pracy, nieuregulowanych przepisami ustawy, mają zastosowanie przepisy Kodeksu pracy. Nie powstaje więc nowe istotne zagadnienie prawne, skoro dany problem jest rozwiązywalny za pomocą zwykłej wykładni literalnej. Z kolei w judykaturze wskazano, że przy ocenie roszczenia pracownika o przywrócenie do pracy sąd powinien brać pod uwagę wszystkie okoliczności aktualne na dzień zamknięcia rozprawy sądowej poprzedzającej wydanie wyroku, nawet jeżeli

powstały one już po rozwiązaniu z pracownikiem umowy o pracę (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2016 r., III UK 143/15, LEX nr 2073926). Naturalnie orzeczenie o roszczeniu innym niż dochodzone przez pracownika jest wyjątkiem od reguły związania sądu żądaniem pozwu, przepis art. 45 § 2 k.p. należy interpretować ściśle. Ocena w tym zakresie powinna zmierzać do wyjaśnienia, na ile w świetle okoliczności konkretnej sprawy, restytucja rozwiązanego lub przekształconego stosunku pracy jest realna i czy reaktywowany w wyniku wyroku sądowego stosunek pracy w jego dotychczasowej postaci ma szanse na prawidłowe funkcjonowanie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2016 r., I PK 132/15, LEX nr 2071518).

Suma powyższych uwag uzasadnia stwierdzenie, że skarżący nie zdołał przekonać Sądu Najwyższego o istniejącym w sprawie istotnym zagadnieniu prawnym, a jego stanowisko sprowadza się o kontestowania ustaleń i ocen prawnych dokonanych przez sądy powszechne.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. O kosztach procesu orzeczono w myśl art. 98 § 1 k.p.c.